

Houten

Eiland van Schalkwijk en 't Goy e.o.

notitie reikwijdte en detailniveau

identificatie

projectnummer:

032100.17147.00

projectleider:

drs. M. van der Meulen

Auteurs

drs. M. van der Meulen

mw. drs. L.M. de Ruijter

planstatus

datum:

17 mei 2013

status:

definitief

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1. Bestemmingsplannen Eiland van Schalwijk en 't Goy e.o.	3
1.2. Waarom een planMER?	3
1.3. Doel en procedure planMER	4
1.4. Leeswijzer	4
2. De bestemmingsplannen	7
2.1. Plangebied	7
2.2. Gebiedsvisie	9
2.3. Bouwmogelijkheden bestemmingsplannen	10
3. Reikwijdte en detailniveau van het planMER	13
3.1. Inleiding	13
3.2. Alternatieven	13
3.2.1. Referentiesituatie	13
3.2.2. Plansituatie	14
3.3. Detailniveau planMER	16
3.4. Inhoudelijke afstemming met de bestemmingsplannen	17
4. Slot	19

Bijlagen:

1. Drempels Besluit milieueffectrapportage
2. Inhoudsopgave planMER
3. Overzicht Natura 2000-gebieden

1.1. Bestemmingsplannen Eiland van Schalkwijk en 't Goy e.o.

In het kader van de actualiseringsslag stelt de gemeente Houten voor verschillende gebieden een nieuw, actueel bestemmingsplan op. De bestemmingsplannen Eiland van Schalkwijk en 't Goy en omgeving hebben betrekking op het buitengebied van de gemeente. Het doel van de bestemmingsplannen is te komen tot actuele bestemmingsplannen die voldoen aan alle eisen die op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) aan bestemmingsplannen worden gesteld. In de nieuwe bestemmingsplannen wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de vigerende bestemmingsplanregelingen.

1.2. Waarom een planMER?

In de Wet milieubeheer en het bijbehorende Besluit milieueffectrapportage (Besluit mer) is wettelijk geregeld voor welke projecten en besluiten een milieueffectrapport dient te worden opgesteld. Een planmer-plicht is voor een bestemmingsplan aan de orde als het plan:

- kaderstellend is voor een toekomstig besluit over mer-(beoordelings)plichtige activiteiten: bijvoorbeeld bedrijfsactiviteiten die in het kader van de omgevingsvergunning milieu mer-(beoordelings)plichtig zijn;
- mogelijkheden biedt voor activiteiten die een significant negatief effect kunnen veroorzaken op Natura 2000-gebieden (het opstellen van een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is noodzakelijk).

De bestemmingsplannen Eiland van Schalkwijk en 't Goy en omgeving bieden bouw mogelijkheden aan de agrarische bedrijven. Daarbij gaat het onder andere om ontwikkelingsruimte voor veehouderijen. De nieuwvestiging, uitbreiding of wijziging van veehouderijbedrijven is in het kader van de omgevingsvergunning vanaf een bepaalde omvang mer- of mer-beoordelingsplichtig. Dit betekent dat bij een concreet initiatief in het kader van de vergunningaanvraag een mer-beoordeling of mer-procedure dient te worden doorlopen. Deze mer-(beoordelings)plicht is afhankelijk van het aantal dieren waarop het initiatief betrekking heeft. Zowel voor melkrundveehouderijen als voor intensieve veehouderijen zijn drempelwaarden opgenomen in het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). Bijlage 1 geeft een overzicht van de drempelwaarden uit de C- en D-lijst.

Conform wet- en regelgeving en jurisprudentie dient bij de beoordeling of sprake is van een planmer-plicht ook rekening te worden gehouden met onbenutte ruimte die wordt overgenomen uit vigerende bestemmingsplannen en eventuele afwijkingmogelijkheden en wijzigingsbevoegdheden. Door de ontwikkelingsmogelijkheden die de bestemmingsplannen Eiland van Schalkwijk en 't Goy en omgeving bieden, is het mogelijk dat in bepaalde gevallen bij toekomstige initiatieven drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. zullen worden overschreden. Daarmee vormen de bestemmingsplannen het kader voor mogelijke toekomstige besluiten

over mer(-beoordelings)plichtige activiteiten. Om deze reden is voor de bestemmingsplannen Eiland van Schalkwijk en 't Goy en omgeving sprake van een planmer-plicht.

Daarnaast kan niet op voorhand worden uitgesloten dat de bestemmingsplannen significante negatieve effecten op Natura 2000 heeft. Binnen een straal van 10 km rond het plangebied zijn enkele Natura 2000-gebieden gelegen. Het betreft de gebieden: 'Kolland en Overlangbroek', 'Uiterwaarden Lek', 'Zouweboezem', 'Lingedijk en Diefdijk'. Met name als het gaat om stikstofdepositie kan op vele kilometers afstand sprake zijn van waarneembare effecten als gevolg van de bouwmogelijkheden in de bestemmingsplannen. Wanneer voor een plan een passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk is, leidt dit automatisch tot een planmer-plicht. In hoofdstuk 3 van deze notitie wordt hier nader op ingegaan.

1.3. Doel en procedure planMER

Milieueffectrapportage (m.e.r.) is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Doel van een planMER is het integreren van milieuoverwegingen in de voorbereiding van in dit geval een bestemmingsplan. De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan de procedure die moet worden doorlopen voor het betreffende plan of besluit, de zogenoemde 'moederprocedure'.

De gemeente Houten kiest ervoor om één planMER op te stellen voor de bestemmingsplannen Eiland van Schalkwijk en 't Goy en omgeving. Daaraan liggen zowel inhoudelijke als procedurele overwegingen ten grondslag. De gebieden grenzen aan elkaar en de bouwmogelijkheden in beide bestemmingsplannen komen op hoofdlijnen met elkaar overeen. Daarnaast is het (in het bijzonder bij de toetsing van effecten op Natura 2000) wenselijk is om de effecten in samenhang te bekijken. Door één planmer-procedure te koppelen aan beide bestemmingsplannen, wordt op efficiënte wijze omgegaan met de verplichtingen op grond van het Besluit m.e.r.

De planmer-procedure bestaat uit de volgende stappen:

1. openbare kennisgeving opstellen planMER en bestemmingsplannen;
2. raadpleging bestuursorganen en inspraak over reikwijdte en detailniveau van het planMER;
3. opstellen planMER en ontwerpbestemmingsplannen;
4. terinzagelegging planMER met het ontwerpbestemmingsplan dat als eerste in procedure gaat;
5. toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r.;
6. vaststelling bestemmingsplannen; het planMER vormt een bijlage bij de bestemmingsplannen.

Met de voorliggende notitie worden bestuursorganen geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het planMER. De Commissie voor de m.e.r. wordt in deze voorfase niet betrokken. Advies van de Commissie voor de m.e.r. over de reikwijdte en het detailniveau van het planMER is vrijwillig, het toetsingsadvies is wettelijk verplicht.

1.4. Leeswijzer

In deze Notitie reikwijdte en detailniveau wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op de ontwikkelingsmogelijkheden die in de bestemmingsplannen Eiland van Schalkwijk en 't Goy e.o.

worden geboden. In hoofdstuk 3 komen de reikwijdte en het detailniveau van het planMER aan de orde, met een overzicht van de te onderzoeken alternatieven, de relevante milieuthema's en de wijze waarop de milieueffecten inzichtelijk worden gemaakt. Hoofdstuk 4 tot slot geeft een overzicht van de vervolgstappen. In de bijlagen is achtergrondinformatie opgenomen, waaronder een beschrijving van de Natura 2000-gebieden in en rond het plangebied.

2. De bestemmingsplannen

2.1. Plangebied

Het plangebied van het planMER bestaat uit de twee plangebieden van de bestemmingsplannen Eiland van Schalkwijk en 't Goy en omgeving.

Eiland van Schalkwijk

Het plangebied van het Eiland van Schalkwijk ligt in het zuidelijk deel van de gemeente en kan gekarakteriseerd worden als een gemengd agrarisch gebied, met daarbinnen concentraties aan woonbebouwing. Het plangebied wordt begrenst door:

- het Amsterdam Rijnkanaal in het noorden;
- en de gemeentegrens in het oosten, zuiden en westen.

De (lint)bebouwing van Schalkwijk, Tull en 't Waal en Molenbuurt maken deel uit van het plangebied. Op figuur 2.1 is de begrenzing van het plangebied aangegeven.

Figuur 2.1 plangebied Eiland van Schalkwijk

't Goy en omgeving

Het plangebied van 't Goy e.o. ligt in het oostelijk deel van de gemeente en kan eveneens gekarakteriseerd worden als een gemengd agrarisch gebied, met daarbinnen concentraties aan woonbebouwing. Het plangebied wordt begrenst door:

- het Amsterdam Rijnkanaal in het zuiden;
- de kern Houten in het westen;
- het inpassingsplan A12 Salto in het noorden;
- en de gemeentegrens in het oosten.

De (lint)bebouwing van 't Goy maakt deel uit van het plangebied. Op de hierna volgende afbeelding is de begrenzing van het plangebied aangegeven.

Figuur 2.2 plangebied 't Goy en omgeving

2.2. Gebiedsvisie

In de nieuwe bestemmingsplannen wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de vigerende bestemmingsplanregelingen. Daarnaast worden ook de meest recente beleidsstukken van rijk, provincie en gemeente betrokken bij het opstellen van de bestemmingsplannen.

De gemeentelijke Ruimtelijke Visie 2015 (2005) geeft een duidelijke richting aan de beide plannen. In de Ruimtelijke Visie 2015 zet de gemeente Houten de vraag "Hoe houden we onze stad en ons platteland leefbaar, nu en in de toekomst" centraal. Daarmee beschrijft de gemeente haar ambities en de gewenste ruimtelijke dynamiek. In hoofdlijnen komt de visie neer op: een stedelijke opgave van circa 1.000 woningen binnen bestaand bebouwd gebied inclusief de kleine kernen en een investering in een vitaal platteland.

Leefbare kleine kernen

Gemeente Houten zet in op behoud van de leefbaarheid in de kleine kernen. Het is wenselijk dat de voorzieningen in de kleine kernen behouden blijven. Het draagvlak, wat voor de voorzieningen noodzakelijk is, zal middels een ontwikkeling in de woningvoorraad op peil moeten blijven.

Vitaal platteland

De ruimtelijke visie signaleert diverse ontwikkelingen voor het landelijk gebied. Een toenemende stedelijke druk in combinatie met sociaal-economische ontwikkelingen, zoals teruggang van de landbouw als economische sector, heeft invloed op het buitengebied. Gelet op de gunstige productieomstandigheden in het gebied zal de landbouw een belangrijke grondgebruiker blijven. Landbouw in zijn huidige vorm is echter niet meer vanzelfsprekend. De landbouw zal moeten inspelen op ontwikkelingen als schaalvergroting en verbreding. Dit heeft invloed op het landschap. Ongebreidelde schaalvergroting is vanuit deze opties dan ook niet verantwoord. Bij de ontwikkeling van nieuwe economische activiteiten (landbouwverbreding) dient verdere versterking van het buitengebied te worden tegengegaan.

Het recreatief medegebruik van het landelijk gebied is matig ontwikkeld. Geambieerd wordt het landelijk gebied toegankelijker te maken voor extensieve recreatie. Gemeente Houten blijft voor haar buitengebied primair inzetten op de functies die in het buitengebied horen: landbouw, natuur, water en recreatie.

Deelgebied Zuid – Eiland van Schalkwijk

De koers voor het Eiland van Schalkwijk is een perspectief van multifunctionele ontwikkeling en versterking van het landschap. Het agrarische karakter van het gebied zal niet verdwijnen, maar wel veranderen door schaalvergroting en functieverandering op de bedrijven. Het gebied heeft recreatieve potenties, niet in de laatste plaats vanwege de kwaliteit van de Nieuwe Hollandse Waterlinie op het Eiland van Schalkwijk. De recreatieve toegankelijkheid van het gebied moet worden verbeterd, zeker omdat er ook een groot potentieel aan recreanten in de steden en dorpen rondom het gebied aanwezig is. De wateropgave vormt integraal onderdeel van het gebiedsperspectief. De visie voor het Eiland van Schalkwijk is in 2011 uitgewerkt in een Structuurvisie Eiland van Schalkwijk en een bijbehorend Beoordelingskader. In de structuurvisie is vastgelegd waar en onder welke voorwaarden welke ontwikkelingen kunnen plaatsvinden. Dit heeft voor het bestemmingsplan geresulteerd in een landschappelijke zonering. De landschappelijke zonering komt er op neer dat bij elke afwijking of wijziging uit de enkelbestemmingen, de ruimtelijke kwaliteiten en vertrekpunten uit het Beoordelingskader Structuurvisie in acht

moeten worden genomen. Bij elk verzoek dient dus een toetsing plaats te vinden aan het Beoordelingskader.

Deelgebied Oost - Kromme Rijn

Het plangebied van 't Goy e.o. is gelegen in het deelgebied Oost - Kromme Rijn. De koers voor het gebied is agrarisch met ruimte voor extensieve recreatie. De landbouw moet zich verder kunnen ontwikkelen, hetzij door schaalvergroting, hetzij door (economische) verbreding van het bedrijf. Hierbij zal het aantrekkelijke agrarisch cultuurlandschap in stand moeten worden gehouden.

2.3. Bouwmogelijkheden bestemmingsplannen

Deze paragraaf geeft een overzicht van de ontwikkelingsruimte en flexibiliteit die de bestemmingsplannen bieden. De beschrijving richt zich uitsluitend op activiteiten die kunnen leiden tot een bepaalde milieubelasting die (mogelijk) relevant is in het kader van het op te stellen planMER.

Grondgebonden veehouderijen

De bestaande agrarische bedrijven krijgen een bouwvlak van maximaal 1,44 ha, hierop mag maximaal 1 ha aan bebouwing worden opgericht. De bestemmingsplannen maken het niet mogelijk dat agrarische bedrijven op nieuwe, nog onbebouwde locaties worden opgericht.

De bestemmingsplannen bieden door middel van een afwijkingsbevoegdheid de mogelijkheid het bouwvlak tot 1,44 ha te bebouwen. Tevens is via een afwijking het vergroten van het bouwvlak tot 2 ha mogelijk, waarbij maximaal 1,44 ha bebouwd mag worden.

Intensieve veehouderijen

In het plangebied van het Eiland van Schalkwijk is een aantal intensieve veehouderijen gevestigd. Daarnaast zijn er nog enkele bedrijven aanwezig met een intensieve neventak. Voor de bestaande intensieve veehouderijen wordt het vigerende bouwvlak overgenomen, binnen deze bouwvlakken is nog uitbreiding mogelijk. Nieuwvestiging van of omschakeling naar intensieve veehouderij wordt niet mogelijk gemaakt. In het plangebied 't Goy e.o. zijn geen intensieve hoofd- of neventakken aanwezig.

Glastuinbouwbedrijven

Binnen de plangebieden zijn op beperkte schaal glastuinbouwbedrijven aanwezig. Nieuwvestiging of het doorgroeien van glastuinbouw als neventak naar hoofdtak wordt niet mogelijk gemaakt. De bestaande glastuinbouwbedrijven krijgen een maatbestemming, uitbreiding is niet mogelijk.

Fruitteeltbedrijven

Om recht te doen aan de noodzaak voor specifieke bedrijfsgebouwen voor de fruitteelt, wordt hier een specifieke regeling voor opgenomen. Het oppervlak toegestane bebouwing wordt gekoppeld aan het aantal hectares grondoppervlak fruit. Voor het verruimen van de oppervlakte aan bebouwing voor de fruitteelt wordt een afwijkingsmogelijkheid opgenomen, met daaraan gekoppeld nadere voorwaarden.

Recreatieve voorzieningen

De bestemmingsplannen bieden ruimte aan agrarische nevenfuncties, zoals kamperen bij de boer. In de regels is opgenomen dat maximaal 15 kampeermiddelen binnen het bouwvlak zijn toegestaan. Via een afwijkingsbevoegdheid worden maximaal 25 kampeermiddelen

toegestaan binnen het bouwvlak. Een Bed & Breakfast mag slechts 100 m² binnen de bestaande bebouwing beslaan. Via een afwijkingsbevoegdheid wordt ook een kampeerboerderij binnen de bestaande bebouwing toegestaan.

Ruimte voor ruimte

In de bestemmingsplannen is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om onder voorwaarden woningen te realiseren in het kader van de ruimte voor ruimte regeling waarbij agrarische bedrijfsbebouwing wordt gesloopt.

Vervolgfuncties

Indien sprake is van een beëindiging van een agrarisch bedrijf worden in het bestemmingsplan met een wijzigingsbevoegdheid mogelijkheden geboden voor diverse vervolgfuncties. Het betreft onder andere bepaalde recreatieve functies en niet-agrarische bedrijfsactiviteiten (categorie 1 of 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten).

Niet-agrarische bedrijven

Voor de niet-agrarische bedrijven binnen het plangebied wordt de bestaande situatie vastgelegd. Het hoofdgebouw mag met maximaal 20% worden vergoot ten opzichte van het huidige vloeroppervlak.

3. Reikwijdte en detailniveau van het planMER

13

3.1. Inleiding

De reikwijdte en het detailniveau van een planMER is afhankelijk van het abstractieniveau van het plan. In een planMER:

- wordt voor alle milieuaspecten systematisch ingegaan op de huidige situatie en de eventuele autonome ontwikkelingen (referentiesituatie);
- wordt nagegaan of en in welke mate de ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan biedt effect heeft op de diverse milieuaspecten en welke maatregelen mogelijk zijn om eventuele negatieve effecten te voorkomen.

Bijlage 2 geeft een overzicht van de opzet van het planMER.

Het planMER moet inzichtelijk maken of de gemaakte planologische keuzes en ontwikkelingsruimte op gebiedsniveau leiden tot belangrijke gevolgen voor het milieu. Daarbij wordt enerzijds gekeken naar de wettelijke normen en grenswaarden die vanuit de verschillende sectorale wet- en regelgeving gelden. Anderzijds wordt in de effectbeschrijvingen waar relevant ook een relatie gelegd met de doelstellingen en ambities zoals opgenomen in de gebiedsvisie.

Omdat niet op voorhand kan worden voorspeld op welk perceel zich ontwikkelingen zullen voordoen, heeft het planMER een grofmazig detailniveau. De effecten worden perceelsoverstijgend in beeld gebracht. Bij het indienen van een concrete vergunningaanvraag, worden de milieueffecten door middel van een projectMER, mer-beoordeling of een vormvrije mer-beoordeling in beeld gebracht.

In hoofdstuk 2 is ingegaan op het plangebied voor de bestemmingsplannen Eiland van Schalkwijk en 't Goy e.o. Het studiegebied is het gebied waar milieueffecten, als gevolg van de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderijen, (kunnen) optreden. Het betreft het plangebied en de omgeving ervan. De reikwijdte van milieugevolgen kan aanzienlijk verschillen per milieuaspect. Voor bepaalde milieuaspecten komt het studiegebied vrijwel overeen met het plangebied, voor andere milieuthema's kan het studiegebied zich tot (ver) buiten het plangebied uitstrekken. Een voorbeeld van de laatstgenoemde categorie is het thema stikstofdepositie.

3.2. Alternatieven

3.2.1. Referentiesituatie

In het planMER wordt per milieuthema de huidige milieusituatie beschreven en wordt aangegeven wat er in het studiegebied zal gebeuren als de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd: de autonome ontwikkelingen. Er wordt in de referentiesituatie rekening gehouden

met ruimtelijke ontwikkelingen in en rond het plangebied die buiten de scope van de bestemmingsplannen Eiland van Schalkwijk en 't Goy eo vallen. Het betreft onder andere het windmolenpark 't Klooster in Nieuwegein, aansluiting op de A12 bij Bunnik, windpark Veerwagenweg en woningbouw bij Tull, 't Waal en Schalkwijk.

De referentiesituatie vormt het vertrekpunt voor de effectbeschrijving in het planMER. Per milieuthema kan de referentiesituatie overigens verschillen. Ten aanzien van het aspect natuur bijvoorbeeld, dient in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 naar de feitelijke situatie gekeken te worden (het 'bestaand gebruik' zonder rekening te houden met eventuele autonome ontwikkelingen en/of onbenutte ruimte in de milieuvergunningen)¹. Voor andere milieuthema's wordt in de beschrijving van de referentiesituatie voor zover relevant wel rekening gehouden met autonome ontwikkelingen.

3.2.2. Plansituatie

De ontwikkelingsruimte voor de grondgebonden veehouderijen vormt de directe aanleiding voor het opstellen van het planMER en neemt daarom een belangrijke plaats in de effectbeschrijvingen in. Gezien de aard en omvang van de ontwikkelingsmogelijkheden in de bestemmingsplannen Eiland van Schalkwijk en 't Goy e.o., zullen de veehouderijen ook voor een belangrijk deel bepalend zijn voor de milieusituatie binnen het plangebied en de mogelijke effecten op de Natura 2000-gebieden buiten het plangebied. De overige ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt zijn dermate kleinschalig (of via een wijzigingsbevoegdheid onder strikte voorwaarden), dat kan worden volstaan met een effectbeschrijving op hoofdlijnen.

Ontwikkelingsruimte veehouderijen

Het planMER biedt generieke ontwikkelingsruimte aan de grondgebonden veehouderijen. Gezien de opzet en het doel van de bestemmingsplannen Eiland van Schalkwijk en 't Goy e.o. ligt het niet voor de hand om in het planMER inrichtingsalternatieven te onderzoeken. Voor het thema stikstofdepositie worden wel ontwikkelingsscenario's onderzocht binnen de ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan biedt. Als de onderzoeksresultaten daar aanleiding toe geven worden maatregelen beschreven waarmee negatieve effecten kunnen worden voorkomen of beperkt. Om inzicht te krijgen in de (potentiële) milieugevolgen, zijn daarom voor de veehouderijen twee ontwikkelingsscenario's uitgewerkt.

Maximaal ontwikkelingsscenario veehouderij

Gelet op de eisen uit het Besluit mer en jurisprudentie dient het planMER in ieder geval inzicht te geven in de milieugevolgen van de maximale ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Deze maximale ontwikkelingsruimte omvat niet alleen de mogelijkheden die in het bestemmingsplan bij recht worden geboden, maar ook via afwijking met een omgevingsvergunning of wijzigingsbevoegdheden. Concreet betekent dit dat bestaande grondgebonden veehouderijen binnen het plangebied Eiland van Schalkwijk uitbreiden tot 2 ha (waarvan 1,44 ha bebouwd) en binnen 't Goy e.o. tot 1,44 ha (waarvan 1,0 ha bebouwd). Binnen de overige bouwvlakken (binnen de agrarische bestemmingen) vindt een omschakeling naar grondgebonden veehouderij plaats. Daarbij wordt echter wel bekeken in hoeverre het mogelijke aantal hectares grasland beperkingen oplegt aan het aantal stuks

¹ Op 25 april is met het permanent worden van de Crisis en Herstelwet artikel 19 kd van de Natuurbeschermingswet gewijzigd. Het gewijzigde artikel laat ruimte voor interpretatie. Uitgaande van een ruime interpretatie dient in de passende beoordeling in het kader van een bestemmingsplan een vergelijking te worden gemaakt tussen het vigerende en het nieuwe juridisch-planologische kader. Dit wijkt sterk van af van de systematiek die tot voor kort werd gehanteerd. De Commissie voor de m.e.r. heeft inmiddels vragen gesteld aan het ministerie over de wijze waarop het gewijzigde artikel dient te worden geïnterpreteerd. In het planMER zal de vergelijking in de passende beoordeling worden uitgevoerd op basis van de dan actuele inzichten en stand van zaken.

rundvee dat kan worden gehouden. Voor het bepalen van de maximale invulling van de bouwvlakken wordt gebruikgemaakt van kentallen. Voor de intensieve veehouderijen binnen het plangebied Eiland van Schalkwijk wordt aan de hand van de aanwezige diercategorieën en de omvang van het bouwvlak bedrijfsspecifiek de maximale invulling bepaald.

Reëel groeiscenario veehouderij

Gezien de landelijke trend van een schaalvergroting en daarmee samenhangende afname van het aantal agrarische bedrijven, is het niet reëel dat alle veehouderijen binnen het plangebied zullen uitbreiden. Naast het maximale ontwikkelingsscenario wordt in het onderzoek stikstofdepositie daarom ook een reëel ontwikkelingsscenario onderzocht. Daarbij wordt gebruikgemaakt van de gegevens van het CBS over de ontwikkeling van het aantal stuks rundvee binnen de gemeente Houten. Uit deze gegevens blijkt dat over de afgelopen 12 jaar sprake is geweest van een afname van het aantal bedrijven en het aantal stuks rundvee in de gemeente Houten. Ook het aantal varkens is sterk afgenomen. Het aantal leghennen is toegenomen. Tabel 3.1 geeft een overzicht van de betreffende CBS-gegevens.

Tabel 3.1 CBS-gegevens ontwikkeling veesector binnen de gemeente Houten

diercategorie	aantal bedrijven		aantal stuks vee	
	2000	2012	2000	2012
rundvee, totaal (incl. jongvee)	95	50	7.931	5.930
Varkens, totaal (incl. biggen)	33	8	22.036	7.196
Kippen, leghennen	4	3	34.300	118.500

In het onderzoek stikstofdepositie wordt een ontwikkelingsscenario doorgerekend waarin deze trend ook de komende 10 jaar doorzet. In dit scenario zal een aantal kleinere bedrijven de bedrijfsactiviteiten binnen de planperiode beëindigen en grotere bedrijven verder door-groeien. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de definitie van grondgebondenheid die in de Provinciale verordening² is opgenomen. Op grond van definitie wordt de uitbreiding van grondgebonden veehouderijen beperkt door het aantal hectares grasland in de gemeente.

Overige ontwikkelingsmogelijkheden

Het planMER gaat niet alleen in op de effecten van de grondgebonden veehouderijen, maar ook op de overige effecten als gevolg van de overige ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan biedt (waaronder neven- en vervolgfuncties). Deze ontwikkelingsruimte is dermate beperkt en in de bestemmingsplannen al aan diverse voorwaarden verbonden, dat de ontwikkeling van alternatieven niet zinvol is. Wel wordt bekeken of gezien de milieusituatie binnen het studiegebied (referentiesituatie) er mogelijk knelpunten ontstaan wanneer op grote schaal gebruik wordt gemaakt van de ontwikkelingsruimte die de bestemmingsplannen bieden. Als dat het geval is, wordt een voorstel gedaan voor aanscherping van de regels.

² Er is bij veebedrijven sprake van grondgebondenheid wanneer het voor het vee benodigde ruwvoer geheel of vrijwel geheel afkomstig is van de bij het bedrijf behorende landbouwgrond. Bij een veebezetting van 2,5 grootvee-eenheden of minder per hectare gras en voedergewassen wordt aan deze voorwaarde voldaan. Grootvee-eenheid (GVE): rekeneenheid voor het vaststellen van de veebezetting zoals vastgelegd door de Europese Commissie (EU 2009, L329/3). Melkkoe = 1,0 GVE, kalf = 0,4 GVE, paard = 0,8 GVE, schaap of geit = 0,1 GVE. Eventuele aanvoer van krachtvoer van buiten het bedrijf wordt buiten beschouwing gelaten.

3.3. Detailniveau planMER

Natuur

Binnen een straal van 10 km rond het plangebied is een aantal Natura 2000-gebieden gelegen. Het betreft de gebieden: 'Kolland en Overlangbroek', 'Uiterwaarden Lek', 'Zouweboezem', 'Lingedijk en Diefdijk'. In bijlage 3 is een beschrijving opgenomen van de betreffende gebieden. Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van de Natura 2000-gebieden die voor verzuring gevoelig zijn, zal de nadruk in het onderzoek liggen op de stikstofdepositie als gevolg van de uitbreidingsmogelijkheden die worden geboden aan de veehouderijen. Het planMER geeft inzicht in de toename van stikstofdepositie (mol N/ha/jr) bij invulling van de ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan biedt. De stikstofdepositie in de ontwikkelingsscenario's (paragraaf 3.2) wordt vergeleken met de referentiesituatie (het 'bestaand gebruik'). In het onderzoek ligt de nadruk op de meest kritische habitattypen, waar elke extra depositie kan leiden tot het belemmeren van de instandhoudingsdoelen voor dit type.

Als significante effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten zal in het planMER (en de daarin opgenomen passende beoordeling) worden beschreven welke maatregelen mogelijk zijn om deze effecten teniet te doen. Waar nodig kunnen de uitkomsten van de berekeningen leiden tot een aanscherping van de bestemmingsregeling.

In de passende beoordeling wordt ook ingegaan op de overige ontwikkelingsruimte die in het bestemmingsplan wordt geboden, bijvoorbeeld in de vorm van nevenfuncties. Hiervoor wordt volstaan met een beschrijving op hoofdlijnen. Gedetailleerd, kwantitatief onderzoek wordt gezien de aard en omvang van deze ontwikkelingsruimte niet noodzakelijk geacht.

Geurhinder

In de Wet geurhinder en veehouderij wordt onderscheid gemaakt in diercategorieën waarvoor:

- geuremissiefactoren zijn vastgesteld;
- vaste afstanden gelden.

Binnen het plangebied Eiland van Schalkwijk is een beperkt aantal intensieve veehouderijen aanwezig. De bestemmingsplannen bieden geen mogelijkheden voor de nieuwvestiging van intensieve veehouderijen, maar wel uitbreidingsmogelijkheden voor de bestaande veehouderijen. Het planMER geeft inzicht in de gevolgen van de ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan Eiland van Schalkwijk biedt voor de geurbelasting.

Voor grondgebonden veehouderijen zijn geen geuremissiefactoren vastgesteld. Dat betekent dat geurberekeningen niet mogelijk zijn. Op basis van de afstandseisen uit de Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit geeft het planMER inzicht in de gevolgen van de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt voor de geurhinder. Daarbij wordt niet alleen ingegaan op de uitbreidingsmogelijkheden voor de veehouderijen binnen het plangebied, maar ook op eventuele nieuwe geurgevoelige functies die in het bestemmingsplan worden mogelijk gemaakt (bijvoorbeeld bepaalde neven- en vervolgfuncties).

Luchtkwaliteit

Ten behoeve van het planMER wordt de luchtkwaliteit in beeld gebracht op basis van gegevens van de Monitoringstool die in het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Lucht (NSL) wordt beheerd. Op basis van de resultaten van de Monitoringstool wordt beoordeeld of de luchtkwaliteit in het plangebied in de bestaande

situatie en bij autonome ontwikkeling knelpunten vertoont. Hierbij worden uitsluitend de componenten NO₂ en PM₁₀ in beschouwing genomen, omdat de grenswaarden voor de overige componenten die in de Wet milieubeheer titel 5.2 ('Wet luchtkwaliteit') zijn opgenomen in Nederland niet worden overschreden. Op basis van kentallen wordt in het planMER inzicht gegeven in de concentraties luchtverontreinigende stoffen rond veehouderijen en de gevolgen van de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt voor deze concentraties.

Overige milieuaspecten

Bodem en water

In het planMER wordt ingegaan op de relevante bodem- en watergerelateerde aspecten. Daarbij wordt aangesloten bij de informatie uit de toelichting bij de voorontwerpbestemmingsplannen. Op hoofdlijnen wordt ingegaan op de mogelijke effecten die samenhangen met de ontwikkelingsruimte die de bestemmingsplannen bieden

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

De plangebieden hebben grote landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Ook hebben delen van het plangebied een archeologische verwachtingswaarde. Het planMER beschrijft de aanwezige waarden en gaat in op de mogelijke effecten van de bouwmogelijkheden die de bestemmingsplannen bieden op deze waarden.

Ecologie

Naast de mogelijke effecten op Natura 2000 beschrijft het planMER ook de EHS in en rond het plangebied en de beschermde soorten die in het plangebied aanwezig zijn (op basis van beschikbare basisgegevens en bronnen). In het planMER worden de effecten op de EHS en beschermde soorten kwalitatief beschreven.

Verkeer

De ontwikkelingsruimte in de bestemmingsplannen kan leiden tot een verkeerstoename op de wegen in en rond het plangebied. Het planMER beschrijft de mogelijke gevolgen voor de verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid op hoofdlijnen.

Externe veiligheid

Het planMER geeft een beschrijving van de risicobronnen (leidingen, vervoer, propaantanks) binnen het plangebied en de eventuele ruimtelijke beperkingen als gevolg daarvan. Daarbij wordt uitgegaan van een kwalitatieve beschrijving op basis van beschikbare informatie. Gezien de aard en omvang van de ontwikkelingsruimte in de bestemmingsplannen, wordt gedetailleerd, kwantitatief onderzoek niet noodzakelijk geacht.

3.4. Inhoudelijke afstemming met de bestemmingsplannen

De onderzoeken en effectbeschrijvingen in het planMER sluiten vanzelfsprekend aan bij de bouwmogelijkheden die de bestemmingsplannen bieden. Waar nodig worden de gevolgen cumulatief, worstcase in beeld gebracht. Wanneer uit de onderzoeken en analyses blijkt dat ongewenste situaties kunnen ontstaan, beschrijft het planMER randvoorwaarden, maatregelen en/of uitgangspunten waarmee dergelijke negatieve effecten kunnen worden voorkomen. Het planMER kan op die manier leiden tot een aanscherping van de bestemmingsregeling. Conform de eisen uit het Besluit milieueffectrapportage dient in de bestemmingsplannen te worden gemotiveerd op welke wijze in het plan wordt omgegaan met de resultaten en conclusies uit het planMER.

In het planMER wordt een overzicht opgenomen van de reacties op de voorliggende Notitie reikwijdte en detailniveau en de wijze waarop hiermee is omgegaan. Het planMER wordt samen met het ontwerpbestemmingsplan dat als eerste in procedure gaat ter inzage gelegd en vormt een bijlage bij het andere ontwerpbestemmingsplan. Op dat moment vindt ook de toetsing door de Commissie voor de m.e.r. plaats.

In de bestemmingsplannen zal worden gemotiveerd op welke manier er rekening wordt gehouden met de uitkomsten van het MER. Waar relevant zullen de conclusies en resultaten uit het planMER worden doorvertaald in de bestemmingsregelingen.

Bijlage 1 Drempels milieueffectrapportage

Besluit ¹

Mer-plichtig	Mer-beoordelingsplichtig
<i>De oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens. In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op meer dan:</i>	<i>De oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van dieren. In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op meer dan:</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. 85.000 stuks mesthoenders (Rav¹⁾ cat. E 3 t/m 5); 2. 60.000 stuks hennen (Rav cat. E 1 en E2); 3. 3.000 stuks mestvarkens (Rav cat. D3); 4. 900 stuks zeugen (Rav cat. D 1.2 en D 1.3). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 40.000 stuks pluimvee (Rav³⁾ cat. E, F, G en J); 2. 2.000 stuks mestvarkens (Rav cat. D.3); 3. 750 stuks zeugen (Rav cat. D.1.2, D.1.3 en D.3 voor zover het opfokzeugen betreft); 4. 2.700 stuks gespeende biggen (biggenopfok) (Rav cat. D.1.1); 5. 5.000 stuks pelsdieren (fokteven) (Rav cat. H.1 t/m H.3); 6. 1.000 stuks voedsters of 6.000 vlees- en opfokkonnijnen tot dekleeftijd (Rav cat. I.1 en I.2); 7. 200 stuks melk-, kalf- of zoogkoeien ouder dan 2 jaar (Rav cat. A.1 en A.2); 8. 340 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar (Rav cat. A 3); 9. 340 stuks melk-, kalf- en zoogkoeien ouder dan 2 jaar en vrouwelijk jongvee tot 2 jaar (Rav cat. A 1, A 2 en A 3); 10. 1.200 stuks vleesrunderen (Rav cat. A.4 t/m A.7); 11. 2.000 stuks schapen of geiten (Rav cat. B.1 en C.1 t/m C.3); 12. 100 stuks paarden of pony's (Rav cat. K.1 en K.3), waarbij het aantal bijbehorende dieren in opfok jonger dan 3 jaar niet wordt meegeteld (Rav cat. K.2 en K.4); 13. 1.000 stuks struisvogels (Rav cat. L.1 t/m L.3).

3) Regeling ammoniak en veehouderij.

Samenvatting

1. Inleiding

2. Het bestemmingsplan Buitengebied

3. Aanpak planMER

4. Natuur

- 4.1. Toetsingskader
- 4.2. Referentiesituatie
- 4.3. Plansituatie
- 4.4. Effectbeoordeling

5. Landschap, cultuurhistorie en archeologie

- 5.1. Toetsingskader
- 5.2. Referentiesituatie
- 5.3. Plansituatie
- 5.4. Effectbeoordeling

6. Woon- en leefklimaat

- 6.1. Geurhinder
  - 6.1.1. Toetsingskader
  - 6.1.2. Referentiesituatie
  - 6.1.3. Plansituatie
- 6.2. Luchtkwaliteit
  - 6.2.1. Toetsingskader
  - 6.2.2. Referentiesituatie
  - 6.2.3. Plansituatie
- 6.3. Externe veiligheid
  - 6.3.1. Toetsingskader
  - 6.3.2. Referentiesituatie
  - 6.3.3. Plansituatie
- 6.4. Geluidhinder bedrijven
  - 6.4.1. Toetsingskader
  - 6.4.2. Referentiesituatie
  - 6.4.3. Plansituatie
- 6.5. Effectbeoordeling

7. Bodem en water

- 7.1. Toetsingskader
- 7.2. Referentiesituatie
- 7.3. Plansituatie
- 7.4. Effectbeoordeling

8. Overige milieuaspecten

9. Conclusies en vertaling in bestemmingsplan

9.1. Conclusies

9.2. Leemten in kennis en monitoring

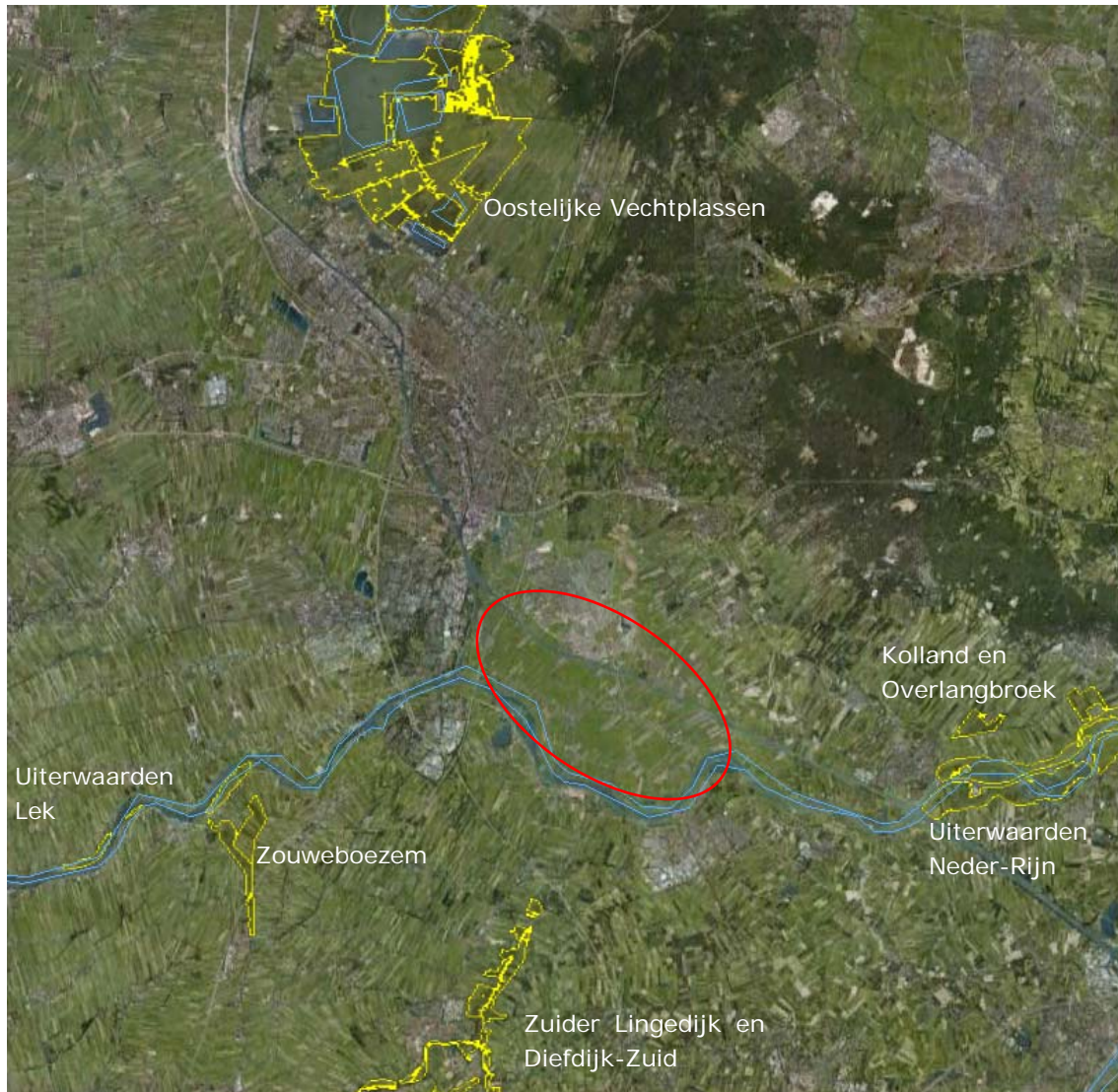
Natura 2000- gebieden

In de ruimere omgeving van het plangebied zijn verschillende Natura 2000-gebieden gelegen. Binnen het plangebied zijn geen Natura 2000-gebieden gelegen. Directe effecten zoals versnippering, areaalverlies, verandering waterhuishouding en verstoring treden dan ook niet op. Op grond van de externe werking van de Natuurbeschermingswet 1998 dienen ook mogelijke effecten van buiten de Natura 2000-gebieden onderzocht worden. In dit geval zal het daarbij vooral gaan over het thema stikstofdepositie; de bestemmingsplannen bieden namelijk mogelijkheden voor uitbreiding van veehouderijbedrijven, hetgeen kan leiden tot extra emissie van stikstof uit stallen en deze stikstof zal deels neerslaan in de Natura 2000-gebieden. In deze bijlage is verkend welke gebieden maatgevend zijn voor de toetsing van effecten van de bestemmingsplannen Eiland van Schalkwijk en 't Goy e.o. (meest gevoelige habitattypen op de kortste afstand).

In de omgeving van Houten zijn enkele Natura 2000-gebieden gelegen, zoals figuur 1 laat zien. Het betreft:

- Oostelijke Vechtplassen, ten noordwesten van Utrecht;
- Kolland en Overlangbroek, net ten oosten van Wijk bij Duurstede;
- Uiterwaarden Neder-Rijn, ten oosten van Wijk bij Duurstede;
- Uiterwaarden Lek, ten westen van Lexmond;
- Zouweboezem, ten westen van Lexmond;
- Lingedijk en Diefdijk, ten zuiden van Diefdijk.

Deze gebieden en hun gevoeligheid voor stikstofdepositie worden hieronder beschreven. Uit deze analyse blijkt welke gebieden relevant zijn voor het planMER.

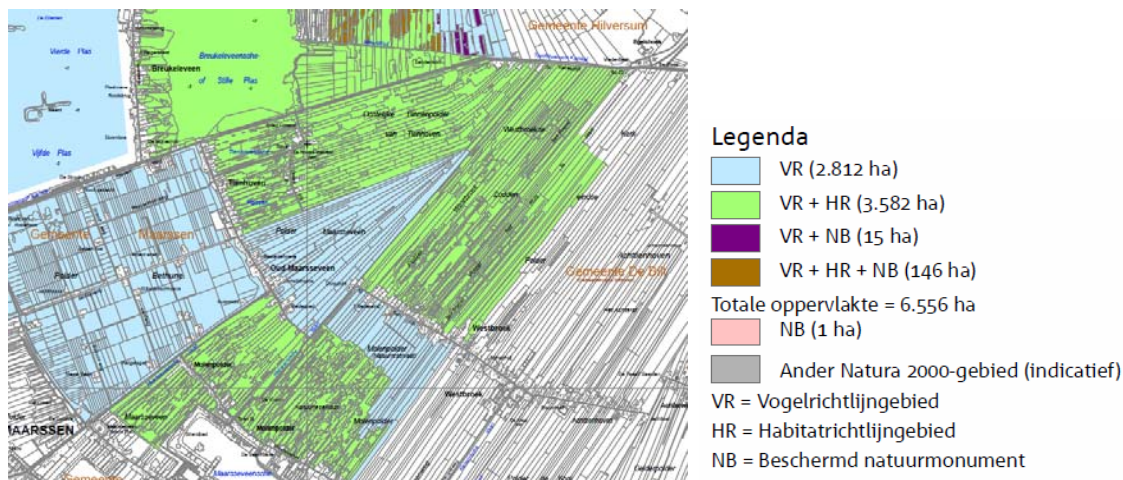
Figuur 1 Natura 2000-gebieden (geel) in de omgeving van het plangebied (rood)

Oostelijke Vechtplassen

De Oostelijke Vechtplassen bestaat uit een reeks van laagveengebieden tussen de Vecht en de oostrand van Utrechtse heuvelrug. In het gebied bevinden zich door turfwinning ontstane meren en plassen, meest met een zandondergrond, sommige aanzienlijk verdiept door zandwinning. De combinatie van rivierinvloeden en invloeden van het watersysteem van de zandgronden heeft een rijke schakering van typen van moeras en moerasvegetaties doen ontstaan. In het gebied zijn twee belangrijke gradiënten te onderscheiden: van noord naar zuid loopt een gradiënt van meer gesloten gebied (bos) naar meer open landschap (grasland, trilveen en rietland), terwijl van west naar oost een gradiënt is te zien van toenemende kwel (in petgaten en trilvenen). Belangrijk broedgebied voor broedvogels van rietmoerassen (roerdomp, purperreiger) en zeer belangrijk voor broedvogels van moerassen met veel waterriet en lange oeverlijnen (woudaap, grote karekiet). Ook van enig belang als broedgebied voor enkele andere moeras- en watervogels (porseleinhoen, zwarte stern, ijsvogel).

De Oostelijke Vechtplassen is nog niet definitief als Natura 2000-gebied aangewezen. Het gebied is aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. In figuur 2 is een

uitsnede opgenomen van de ontwerpkaart van het gebied. De zuidoosthoek van het gebied, het dichtst bij het plangebied, is zowel vogelrichtlijn- als habitatrictlijngebied.

Figuur 2 Uitsnede ontwerpkaart Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase>)

In het kader van de Habitat- en Vogelrichtlijn zijn instandhoudingsdoelen opgenomen.

Tabel 1 Instandhoudingsdoelen Oostelijke Vechtplassen

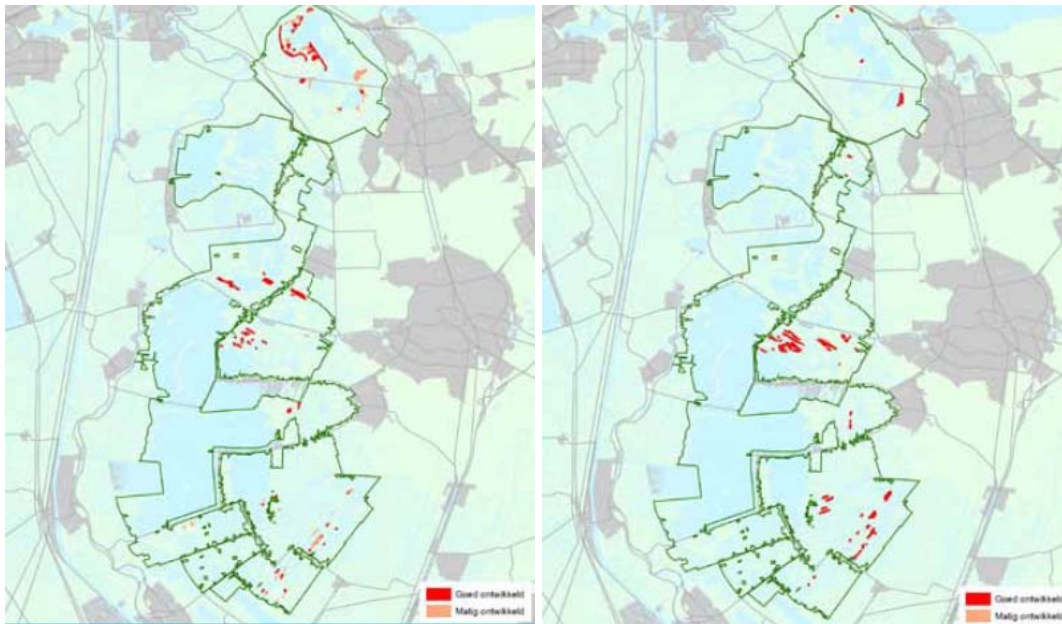
		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
Habitattypen							
H3140	Kranswierwateren	--	>	>			
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	-	>	>			
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)	-	=	=			
H6410	Blauwgraslanden	--	=	>			
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	--	>	>			
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	-	>	>			
H7210	*Galigaanmoerassen	-	>	>			
H91D0	*Hoogveenbossen	-	=	=			
Habitatsoorten							
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	--	>	>	>		
H1082	Gestreepte waterroofkever	--	>	>	>		
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=		
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=		
H1163	Rivierdonderpad	-	=	=	=		
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=		
H1340	*Noordse woelmuis	--	>	>	>		
H1903	Groenknolorchis	--	=	=	=		
H4056	Platte schijfhoren	-	=	=	=		
Broedvogels							
A021	Roerdomp	--	>	>			5

A022	Woudaapje	--	>	>			10
A029	Purperreiger	--	=	=			40
A119	Porseleinhoen	--	=	=			8
A197	Zwarte Stern	--	>	>			80
A229	IJsvogel	+	=	=			6
A292	Snor	--	=	=			150
A295	Rietzanger	-	=	=			880
A298	Grote karekiet	--	=	=			50
Niet-broedvogels							
A017	Aalscholver	+	=	=		geen	
A041	Kolgans	+	=	=		920	
A043	Grauwe Gans	+	=	=		1200	
A050	Smient	+	=	=		2800	
A051	Krakeend	+	=	=		40	
A056	Slobeend	+	=	=		80	
A059	Tafeleend	--	=	=		120	
A068	Nonnetje	-	=	=		20	

Legenda	
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=($<$)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

Het meest stikstofgevoelige habitatype in de Oostelijke Vechtplassen is H7140B overgangsen trilvenen (veenmosrietland). Dit habitatype heeft een kritische depositiewaarde (KDW) van 714 mol N/ha/jr. (zie tabel 2). Ook de overige habitatypen, uitgezonderd kranwierwateren en meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, zijn zeer gevoelig voor stikstofdepositie. De veenmosrietlanden en trilvenen (KDW 1214 mol N/ha/jr.) komen voor in het zuidoosten van het gebied en zijn daarmee het dichtst bij het plangebied gelegen (Provincie Noord-Holland, Atlas Natura 2000 Oostelijke Vechtplassen en Naardermeer, 2012). De veenmosrietlanden en trilvenen worden daarom als de maatgevende habitatypen gezien.

Veenmosrietland

Trilvenen

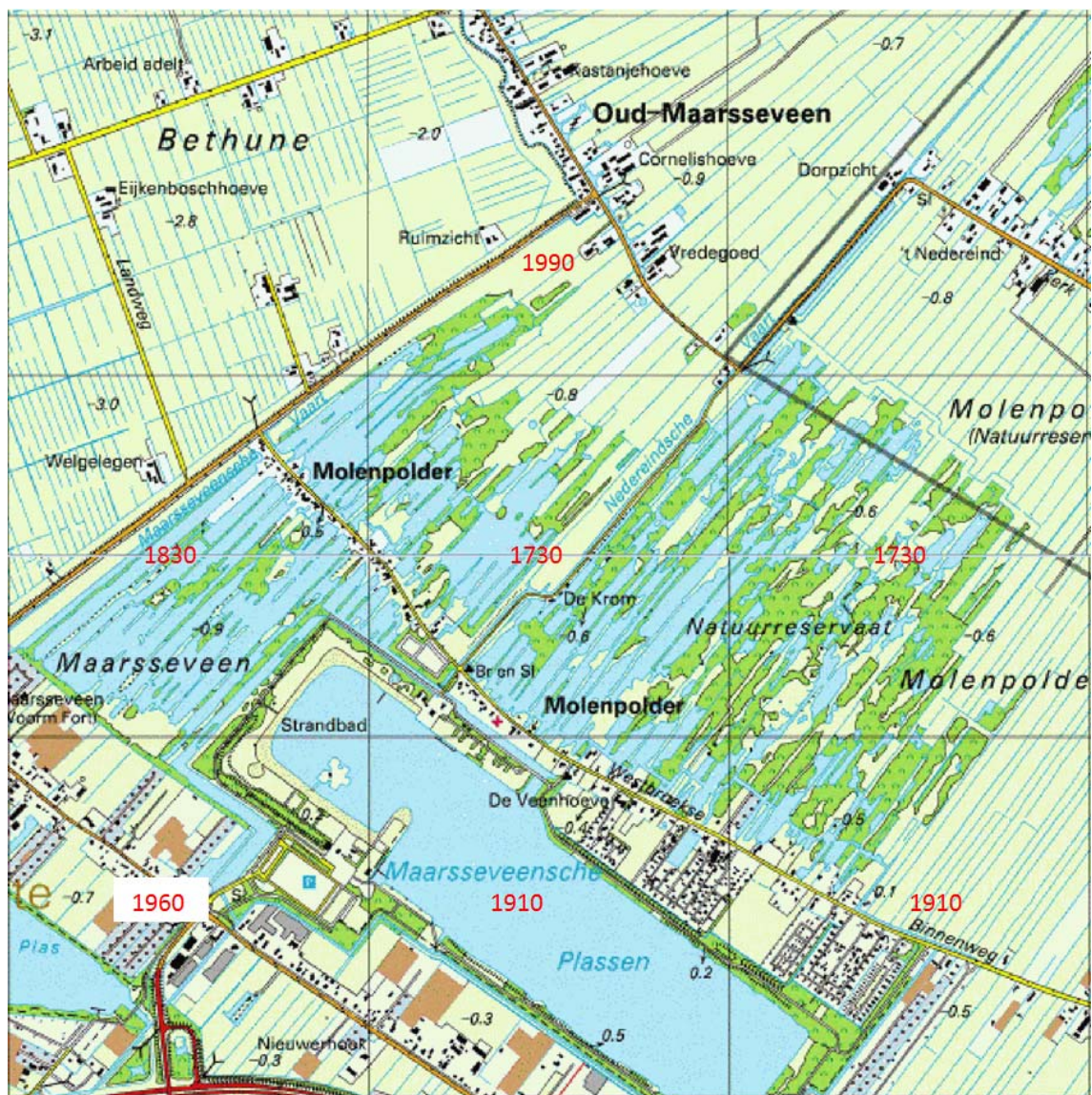
Tabel 2 Gevoeligheid stikstofdepositie habitattypen oostelijke Vechtplassen (in mol N/ha/jr.)

Habitattype		kritische N-depositie ¹
H3140 (lv)	Kranswierwateren (laagveengebieden)	2143
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (eutroof)	2143
H4010B	Vochtige heide	786
H6410	Blauwgraslanden	1071
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	1214
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	714
H7210 *	Galigaanmoerassen (kalkhoudend)	1571
H91D0 *	Hoogveenbossen	1786

* prioritair

¹ Bron: Alterra-rapport 2397 (2012).

De achtergronddepositie in de kilometerhokken waar de maatgevende gevoelige habitattypen zijn gelegen, was in 2011 ruim hoger dan de KDW van beide habitattypen.

Figuur 3 Achtergronddepositie in mol N/ha/jr. in 2011 (bron: Grootschalige Concentratie- en Deposietkaarten Nederland, RIVM, mei 2013)

Kolland en Overlangbroek

Kolland en Overlangbroek zijn twee landgoederen in het stroomgebied van de Kromme Rijn tussen Wijk bij Duurstede en de Utrechtse heuvelrug. Het gebied is onderdeel van een kleinschalig cultuurlandschap waar actief beheerde essenhakhoutbosjes voorkomen. Dit essenhakhout op voedselrijke kleigronden in het riviereengebied vormt een in Europees opzicht uitermate zeldzaam bostype met een grote rijkdom aan paddestoelen en epifytische mossen en korstmossen.

Dit gebied is op 30 december 2010 door de staatssecretaris van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. Voor het gebied zijn de volgende instandhoudingsdoelstellingen opgenomen:

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.
Habitattypen				
H91EOB	*Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	--	=	=

De kritische depositiewaarde van het habitatype H91E0B vochtige alluviale bossen is 2000 mol N/ha/jr. De achtergronddepositie in dit Natura 2000-gebied lag in 2011 tussen de 1550 en 2330 mol N/ha/jr. en ligt in 2020 tussen de 1300 en 1950 mol N/ha/jr.

Uiterwaarden Neder-Rijn

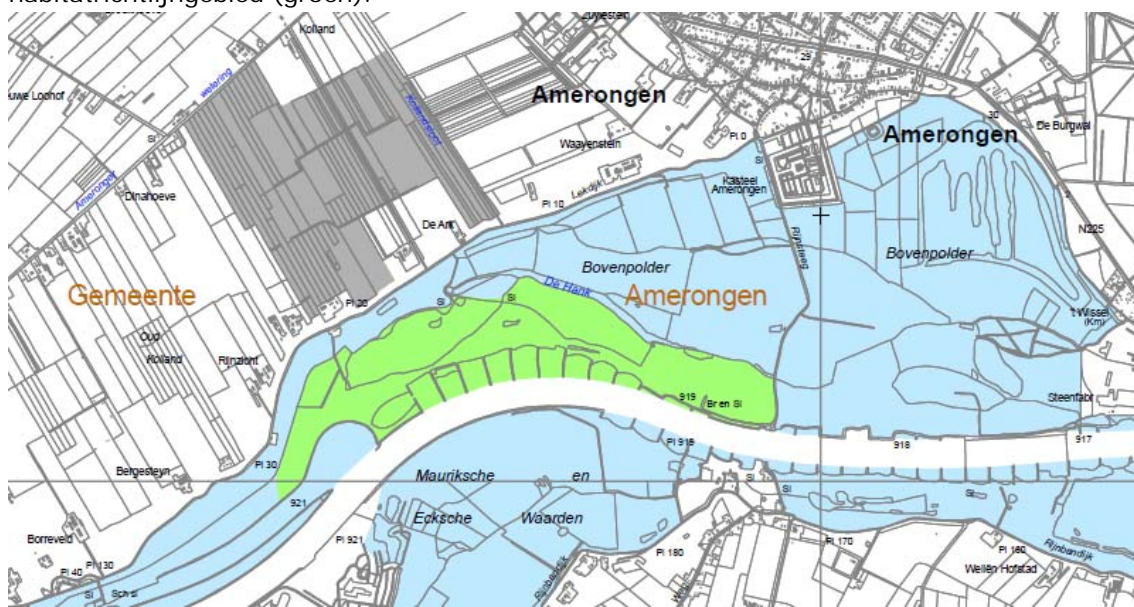
Het beschermde deel van de Amerongse Bovenpolder bevat een hoge uiterwaard waar soortenrijke glanshaverhooilanden voorkomen. De overgangen naar de hogere zandgronden zijn van speciale betekenis vanwege de hier voorkomende randen met restanten hardhoutoibos. Belangrijk broedgebied voor soorten van natte, ruige graslanden (porseleinhoen, kwartelkoning). Van enig belang voor een soorten van bosrijke watergebieden met voldoende vis (ijsvogel). Belangrijk rust- en foerageergebied voor kleine kwaan, kolgans, meerkoet en kievit. Daarnaast van enig belang voor fuut, aalscholver, grauwe gans, brandgans, smient, krakeend, pijlstaart, slobbeend, tafeleend, kuifeend, nonnetje, grutto en wulp. Voor de kievit is het één van de belangrijkste pleisterplaatsen.

Het gebied is aangewezen in het kader van de Habitat- en Vogelrichtlijn, maar is nog niet definitief aangewezen. Voor het gebied zijn de volgende instandhoudingsdoelstellingen opgenomen:

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
Habitattypen							
H3270	Slikkige rivieroeveren		>	>			
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarhooilanden (glanshaver)	-	>	=			
H91F0	Droge hardhoutoibossen	--	>	>			
Habitatsoorten							
H1095	Zeeprik	-	=	>	>		
H1099	Rivierprik	-	=	>	>		
H1145	Grote modderkruiper	-	=	=	=		
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=		
Broedvogels							
A119	Porseleinhoen	--	>	>			10
A122	Kwartelkoning	-	>	>			40
A229	Ijsvogel	+	=	=			5
A249	Oeverzwaluw	+	=	=			80
Niet-broedvogels							
A005	Fuut	-	=	=		80	
A017	Aalscholver	+	=	=		130	
A037	Kleine Zwaan	-	=	=		20	
A041	Kolgans	+	= (<)	=		2900	
A043	Grauwe Gans	+	= (<)	=		880	
A050	Smient	+	= (<)	=		2400	
A051	Krakeend	+	=	=		50	
A054	Pijlstaart	-	=	=		10	
A056	Slobbeend	+	=	=		50	
A059	Tafeleend	--	=	=		100	
A061	Kuifeend	-	=	=		630	

A068	Nonnetje	-	=	=		5	
A125	Meerkoet	-	=	=		1700	
A142	Kievit	-	=	=		1400	
A156	Grutto	--	=	=		60	
A160	Wulp	+	=	=		100	

Slechts een beperkt deel van het Natura 2000-gebied is aangewezen als habitatrictlijngebied (groen).

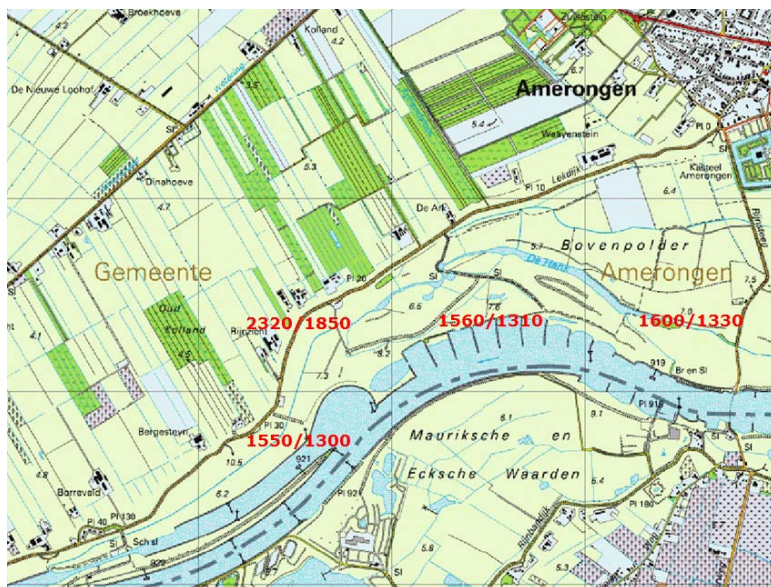
Het meest stikstofgevoelige habitattype is H6510A Glanshaver- en vossenstaartheoïlanden. De KDW's van de habitattypen zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Habitattype		kritische N-depositie ¹
H3270	Slikkige rivieroeveren	> 2400
H6510A	Glanshaver- en vossenstaartheoïlanden (glanshaver)	1429
H91F0	Droge hardhoutoibossen	2071

* prioritair

¹ Bron: Alterra-rapport 2397 (2012).

De achtergronddepositie was in 2011 hoger dan de KDW van het habitattype H6510A en in één kilometerhok ook hoger dan de KDW van H91F0. In 2020 is nog slechts in één kilometerhok de achtergronddepositie hoger dan de KDW van het habitattype H6510A.

Figuur 4 Achtergronddepositie in 2011/2020
Uiterwaarden lek

Het Natura 2000 gebied Uiterwaarden Lek bestaat uit vier terreinen in de uiterwaarden van de Lek tussen Vianen en Schoonhoven. Het gaat om de Willige Langerak en het nabij gelegen schiereiland De Bol op de noordoever van de rivier (provincie Utrecht) en - op de zuidoever - de Koekoeksche Waard en de Kersbergsche- en Achthovensche uiterwaarden, met daarin het terreintje Luistenbuul (provincie Zuid-Holland). Gezamenlijk bevatten deze terreinen de best ontwikkelde voorbeelden van het habitattype stroomdalgraslanden langs de Lek, een prioritair habitattype waarvoor ons land grote internationale verantwoordelijkheid draagt.

Het gebied is aangewezen in het kader van de Habitatrictlijn, maar is nog niet definitief aangewezen. Voor het gebied zijn de volgende instandhoudingsdoelstellingen opgenomen:

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.
Habitattypen					
H3270	Slikkige rivieroever	-	=	=	
H6120	*Stroomdalgraslanden	--	>	>	
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	-	>	=	
H6510A	Glanshaver- en vossenstaartheoïlanden (glanshaver)	-	>	>	
Habitatsoorten					
H1166	Kamsalamander	-	=	>	=

Het meest stikstofgevoelige habitattype is H6120 Stroomdalgraslanden. De habitattypen H3270 en H6430B zijn niet gevoelig voor stikstofdepositie. De KDW's van de habitattypen zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Habitattype		kritische N-depositie ¹
H3270	Slikkige rivieroever	> 2400
H6120	* Stroomdalgraslanden	1286
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	> 2400
H6510A	Glanshaver- en vossenstaartheoïlanden (glanshaver)	1429

* prioritair

¹ Bron: Alterra-rapport 2397 (2012).

De achtergronddepositie is zowel in 2011 als 2020 hoger (> 1790 en > 1500 mol N/ha/jr.) dan de KDW's van de twee stikstofgevoelige habitattypen.

Zouweboezem

De Zouweboezem is een in de 14e eeuw gegraven boezemgebied dat diende als opvang van het overtollige water uit de omliggende polders. Het gebied bestaat uit open water, riet- en zeggemoerassen, wilgengrienden en elzenbroekbos. De Zouweboezem is het kleinste "Belangrijke Vogelgebied" van Nederland, met als voornaamste broedvogel de purperreiger. Voor de habitatrictlijn is het gebied van belang vanwege de grote populatie grote modderkruiper, waarop de purperreigers foerageren. Het deel van de Polder Achthoven dat binnen de begrenzing ligt, bevat een aanzienlijke oppervlakte blauwgrasland, tegenwoordig een zeldzaam begroeiingstype in het veenweidegebied. Belangrijk broedgebied van soorten van rietmoeras (purperreiger), geïnundeerde kruidenvegetaties (porseleinhoen) en drijvende waterplanten vegetaties (zwarte stern). Van enige betekenis voor de kraakeend. Deze en andere watervogels maken vooral gebruik van de beschutte open water gebieden, terwijl de rietlanden o.a. als slaappleaats voor diverse trekvogels in gebruik zijn.

Het gebied is aangewezen in het kader van de Habitat- en Vogelrichtlijn, maar is nog niet definitief aangewezen. Voor het gebied zijn de volgende instandhoudingsdoelstellingen opgenomen:

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
Habitattypen							
H6410	Blauwgraslanden	--	>	=			
Habitatsoorten							
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=		
H1145	Grote modderkruiper	-	=	=	=		
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=		
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=		
H4056	Platte schijfhoren	-	=	=	=		
Broedvogels							
A021	Roerdomp	--	>	>			5
A029	Purperreiger	--	=	=			100
A119	Porseleinhoen	--	=	=			9
A197	Zwarte Stern	--	=	=			40
A292	Snor	--	=	=			20
Niet-broedvogels							
A051	Kraakeend	+	=	=		130	

De KDW van het habitatype H6410 blauwgraslanden bedraagt 1071 mol N/ha/jr. De achtergronddepositie is hier zowel in 2011 als 2020 ruim hoger dan deze KDW, meer 1900 mol N/ha/jr. en meer dan 1580 mol N/ha/jr.

Zuider Lingedijk en Diefdijk-Zuid

Het Natura 2000-gebied Zuider Lingedijk en Diefdijk-Zuid omvat de oeverlanden van de rivier de Linge, die een smal stroomgebied heeft dat tussen Rijn en Waal ligt ingekneld. Door

zijn omvang, schaal en dynamiek neemt de Linge een bijzondere positie in in het Nederlandse rivierenlandschap. Het landschap is minder dynamisch dan dat van de Rijn, Waal, Maas en IJssel, maar heeft in veel opzichten toch het karakter van een rivierenlandschap met daarbij behorende landschapselementen, begroeiingen en soorten. Samenhangend met de geringere dynamiek, wordt het gebied gekenmerkt door interessante overgangen naar laagveen, wat tot uiting komt door een diversiteit aan verlandingsgemeenschappen. Het Natura 2000-gebied Zuider Lingedijk en Diefdijk-Zuid omvat een drietal deelgebieden, het betreft hier terreinen gelegen aan de Linge, langs de Diefdijk en langs de Nieuwe Zuider Lingedijk. De begroeiing van deze terreinen bestaat voornamelijk uit grienden, rietlanden en natte graslanden. Van bijzondere botanische betekenis zijn de tichelterreinen langs de Linge, die deels het karakter van een kalkmoeras hebben. Natte laagten zijn van belang voor vissen, waaronder enkele soorten van de Habitatrichtlijn, en voor de Kamsalamander. Het gebied is tevens van grote ornithologische betekenis.

Het gebied is nog niet definitief aangewezen als Natura 2000-gebied.

Zuider Lingedijk en Diefdijk-Zuid is aangewezen als Habitatrichtlijngebied. In tabel 3 zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor dit gebied opgenomen.

Tabel 3 Instandhoudingsdoelstellingen Zuider Lingedijk en Diefdijk-Zuid

		SVI Lande lijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
Habitattypen							
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	+	=	=			
H7230	Kalkmoerassen	--	>	>			
H91EOA	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen)	-	= (<)	=			
H91EOB	*Vochtige alluviale bossen (essen- iepenbossen)	--	= (<)	=			
H91EOC	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	= (<)	=			
Habitatsoorten							
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=		
H1145	Grote modderkruiper	-	=	=	=		
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=		
H1166	Kamsalamander	-	>	>	>		
Broedvogels							
A197	Zwarte Stern		=	=			15

Voorkomen meest stikstofgevoelige habitattypen

Zoals in de korte beschrijving van het gebied is aangegeven komen de kalkmoerassen voor op de tichelterreinen langs de Linge.

In het gebied bedroeg de achtergronddepositie in 2011 meer dan 1880 mol N/ha/jr en in 2020 meer dan 1550 mol N/ha/jr. Dit is ruim hoger dan de KDW van 1143 mol N/ha/jr van het meest kritische habitattypen H7230 kalkmoerassen.

Te onderzoeken gebieden

Alle beschreven gebieden zijn gevoelig voor stikstofdepositie. In 2011 was de achtergronddepositie in alle gebieden ook hoger dan de kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype. Dat betekent dat elke extra mol stikstof in deze gebieden kan leiden tot negatieve effecten.